

Ευγένιου Τριβιζά, «Χριστουγεννιάτικη Ιστορία - Ένα δέντρο, μια φορά»

Μια φορά κι έναν καιρό, ένα χριστουγεννιάτικο βράδυ, σ' ένα άχαρο πεζοδρόμιο μιας πολύβουης πολιτείας ήταν κάποτε ένα άσχημο παραμελημένο δέντρο. Κανείς δεν το πρόσεχε. Κανείς δεν το φρόντιζε. Κανείς δεν του έδινε την παραμικρή σημασία. Τα φύλλα του είχαν μαραζώσει, είχαν πέσει από καιρό κι είχε απομείνει γυμνό, σκονισμένο και καχεκτικό.

Ποτέ δεν είχε γνωρίσει του δάσους τη δροσιά. Δεν είχαν κελαηδήσει ποτέ στα φύλλα του πουλιά, με δυσκολία να το άγγιζε πού και πού κάποια πονετική ηλιαχτίδα που γλιστρούσε στα κρυφά ανάμεσα στις μουντές και άχαρες πολυκατοικίες που το περιστοιχίζαν.

Οι περαστικοί διάβαιναν δίπλα του με αδιαφορία, βλοσυροί και βιαστικοί, χωρίς να του δίνουν καθόλου σημασία, μερικοί μάλιστα πετούσαν αποτσίγαρα, φλούδια από κάστανα και λερωμένα χαρτομάντηλα κι άλλοι φτύνανε στο χωμάτινο τετραγωνάκι γύρω από τη ρίζα του.

Και σα να μην έφταναν όλα αυτά, κατάλαβε από κάτι μηχανικούς με σκούρες καμπαρντίνες και κρεμαστά μουστάκια, που έσκυβαν και μουρμούριζαν κι όλο μετρούσαν σκυθρωποί, ότι θα πλάταιναν το δρόμο πλάι του. Κι αν συνέβαινε αυτό, τι τύχη το περίμενε; Θα το πελέκιζαν, θα το ξερίζωναν; Θα το πετούσαν μήπως στα σκουπίδια;

Εκείνο το χριστουγεννιάτικο δειλινό το δέντρο αισθανόταν πιο παραμελημένο, πιο παραπονεμένο από ποτέ. Στα ολόφωτα παράθυρα γύρω του διέκρινε ανάμεσα από τις κουρτίνες χριστουγεννιάτικα έλατα, που χαρωπά παιδιά τα στόλιζαν με κόκκινα κεριά, καμπανούλες, αγγελούδια, ασημένια πέταλα και γιορτινές γιρλάντες και ζήλευε. Ζήλευε πολύ. Πόσο θα ήθελε να είναι έτσι κι αυτό. Χριστουγεννιάτικο έλατο στη θαλπωρή ενός σπιτιού. Να το φροντίζουν, να το στολίζουν, να το καμαρώνουν...

Το παιδί

Ήταν κι ένα παιδί. Τις μέρες έκανε δουλειές του ποδαριού. Τα βράδια κοιμόταν στο πάτωμα ενός κρύου πλυσταριού στην αυλή ενός εγκαταλελειμμένου κτιρίου με ετοιμόρροπα μπαλκόνια. Κανείς δεν το πρόσεχε. Κανείς δεν το φρόντιζε. Κανείς δεν του έδινε την παραμικρή σημασία. Τα μάγουλά του είχαν χλωμιάσει, τα χέρια του είχαν ροζιάσει, τα μάτια του είχαν γεμίσει θλίψη.

Ποτέ δεν είχε γνωρίσει τη ζεστασιά μιας αγκαλιάς, τη θαλπωρή ενός αληθινού σπιτιού. Εκείνο το κρύο χριστουγεννιάτικο βράδυ το αγόρι αισθανόταν πιο παραμελημένο, πιο παραπονεμένο από ποτέ, γιατί είχε μάθει ότι μετά τις γιορτές θα κατεδάφιζαν το μίζεροκτίριο με το πλυσταριό και δεν θα 'χε πού να μείνει.

Τυλιγμένο στο τριμμένο του παλτό, κοιτούσε απ' τα φωτισμένα παράθυρα τα λαμπερά σαλόνια με τα γκι και τα μπαλόνια, τις φρουτιέρες με τα ρόδια και τα χρυσωμένα κουκουνάρια, έβλεπε γελαστά αγόρια και κορίτσια να κρεμούν στα χριστουγεννιάτικα δέντρα πλουμίδια αστραφτερά και ζήλευε. Ζήλευε πολύ, πόσο θα

Ήθελε να στόλιζε κι αυτό ένα έλατο σε κάποιου τζακιού το αντιφέγγισμα, με τα δώρα υποσχέσεις μαγικές ολόγυρά του...

Πώς το 'φερε η τύχη έτσι κι εκείνο το χριστουγεννιάτικο βράδυ και συναντήθηκαν κάποια στιγμή το δέντρο εκείνο κι εκείνο το παιδί...

Η συνάντηση

Εκείνο το δειλινό το παιδί γυρνούσε άσκοπα στους δρόμους της πολύβουης πολιτείας. Κάθε τόσο σταματούσε σε κάποια βιτρίνα. Κόλλαγε τη μύτη του στο τζάμι και κοιτούσε με μάτια εκστατικά όλα εκείνα τα λαχταριστά, σε μια βιτρίνα λόφοι από μελομακάρονα, κουραμπιέδες και πολύχρωμα τρενάκια φορτωμένα με σοκολατάκια, σε μια άλλη ζαχαρένιοι Αγιο-Βασίληδες με μύτες από κερασάκια και μια παραμυθένια πριγκίπισσα από πορσελάνη να κοιτάζει από το αψιδωτό παράθυρο ενός φιλντισένιου κάστρου και λίγο παρακάτω, σε μια άλλη βιτρίνα, μια ονειρεμένη τρόικα με έναν πρόσχαρο αμαξά, μολυβένια στρατιωτάκια με κόκκινες στολές καβάλα σε άλογα πιτσιλωτά να καλπάζουν στοιχισμένα στη σειρά και στο βάθος ένα οπάλινο παλάτι σε μια χιονισμένη στέπα.

Έτσι όπως περπατούσε με τα μάτια στραμμένα στις καταστόλιστες βιτρίνες, έπεσε άθελά του πάνω σ' έναν περαστικό με καμηλό παλτό και γκρενά κασκόλ που γύριζε στο σπίτι του φορτωμένος με σακούλες και πακέτα που φύγανε από τα χέρια του, σκόρπισαν στο δρόμο εδώ και κεί. Το παιδί έχασε την ισορροπία του, γλίστρησε, το κεφάλι του χτύπησε με φόρα στο πεζοδρόμιο, ένωσε μια σκοτοδίνη. Ο περαστικός του 'βαλε οργισμένος τις φωνές, το κατσάδιασε για τα καλά.

Το αλητάκι σηκώθηκε, το 'βαλε στα πόδια, κατηφόρισε παραπατώντας ένα σοκάκι με μια υπαίθρια αγορά, έστριψε ένα δυο στενά και βρέθηκε στο δρόμο με το παραμελημένο δέντρο. Σταμάτησε λαχανιασμένο να πάρει ανάσα, από τα φωτισμένα παράθυρα, τα χλωτισμένα, αχνοφαίνονταν τα γιορτινά σαλόνια με τα έλατα τα στολισμένα.

— Όμορφα δεν είναι; Ακούει τότε μια φωνή.

Ήταν το δέντρο του δρόμου.

— Πολύ. Αποκρίθηκε το παιδί, χωρίς να παραξενευτεί καθόλου που ένα δέντρο μιλούσε, του άρεσε να του μιλάει κάποιος χωρίς να το σπρώχνει, χωρίς να το κατσαδιάζει, χωρίς να το αποπαίρνει.

— Στόλισέ με! —ψιθύρισε το δέντρο— Στόλισέ με και εμένα έτσι!

— Μακάρι να μπορούσα! Πικρογέλασε το παιδί.

— Προσπάθησε, σε παρακαλώ. Ίσως αυτά, ξέρεις, να 'ναι τα στερνά μου Χριστούγεννα, να μην δω άλλα.

— Γιατί το λες αυτό;

— Άκουσα ότι θα πλατύνουν το δρόμο, πελέκι ή ξεριζωμός με περιμένει, ένα από τα δύο... Δεν είμαι σίγουρο ακόμα.

Το παιδί σκέφτηκε ότι θα κατεδάφιζαν το ετοιμόρροπο κτίριο με το ξεχαρβαλωμένο πλυσταριό, το καταφύγιό του. Σε λίγο δεν θα 'χε ούτε 'κείνο πού να μείνει. Σε κάποιο χαρτόκουτο ίσως;

— Στόλισε με! Παρακάλεσε άλλη μια φορά το δέντρο. Το παιδί κοίταξε ολόγυρά του.

— Με τι; Απόρησε.

— Ό,τι να 'ναι... κάτι θα βρεις εσύ!! Δεν μπορεί.

— Καλά... Αφού το θέλεις τόσο πολύ, κάτι θα βρω να σε στολίσω...

Συμφώνησε το παιδί κι άρχισε να ψάχνει.

Τα στολίδια

Εκείνη τη στιγμή, λες και κάτι ψυχανεμίστηκε ο ουρανός, έπιασε να χιονίζει, το χιόνι έπεφτε πυκνό... Χάδι απαλό σκέπαζε ανάλαφρα με πάλλευκες νιφάδες στα ολόγυμνα κλωνιά του παραμελημένου δέντρου.

Πήρε τότε το μάτι του παιδιού κάτι να αστράφτει λίγο παραπέρα. Μια παρέα πλουσιόπαιδα, που είχαν περάσει από το δρόμο λίγο νωρίτερα, είχαν πετάξει χρωματιστά χρυσόχαρτα από τις καραμέλες που έτρωγαν με λαιμαργία τη μια μετά την άλλη. Το αγόρι μάζεψε ένα ένα τα πεταμένα χρυσόχαρτα, τα μάλαξε με τα δάχτυλά του και έπλασε αστραφτερές πράσινες μπλε και βυσσινόχρωμες μπαλίτσες, μετά ξήλωσε τα κουμπιά του φθαρμένου παλτού και με τις κλωστές κρέμασε τις φανταχτερές μπαλίτσες στα χιονοσκέπαστα κλωνιά του δέντρου.

— Ευχαριστώ! Είπε το δέντρο, ανατριχιάζοντας απ' τη χαρά του.

— Με τι άλλο άραγε να το στολίσω; Μονολόγησε το παιδί.

Λες κι είχε ακούσει τα λόγια του, μια νοικοκυρά τρεις δρόμους παρακάτω άδειασε με φόρα απ' το παράθυρο μιας κουζίνας μια λεκάνη με σαπουνάδα σε μια πλακόστρωτη αυλή. Ο άνεμος πήρε ένα πανάλαφρο σύννεφο από σαπουνόφουσκες και τις ταξίδεψε παιχνιδίζοντας μαζί τους, το αγόρι τις είδε να πλησιάζουν στραφταλίζοντας στο φεγγαρόφωτο, τις κοίταξε με τέτοια λαχτάρα που εκείνες, λες και κατάλαβαν την επιθυμία του, άφησαν τον άνεμο να τις φέρει ένα - δυο γύρους και να τις κρεμάσει στα κλωνιά του δέντρου.

— Όσο πάω κι ομορφαίνω! Καμάρωσε το δέντρο.

— Σίγουρα ομορφαίνεις! Συμφώνησε το αγόρι σφίγγοντας γύρω του το παλτό γιατί έκανε πολύ, πάρα πολύ κρύο...

— Κοίτα! Έρχονται!

Ένα φωτεινό σύννεφο πλησίαζε τρεμοπαίζοντας στο σκοτάδι.

— Ελάτε! Τις κάλεσε με το βλέμμα το παιδί.

Και οι πυγολαμπίδες, λάμπεις αλλόκοσμες, τρεμοσβήνοντας ονειρικά, κάθισαν νεραϊδένιες γιρλάντες στα κλωνιά του δέντρου.

Το κρύο γινόταν όσο πήγαινε πιο τσουχτερό. Το χιόνι έπεφτε ολοένα πιο πυκνό. Το αγόρι σήκωσε τα μάτια του στον ουρανό και τότε το είδε! Είδε το πεφταστέρι κι εκείνο, λες και συνάντησε το βλέμμα του, διέγραψε στο σκοτάδι μια φαντασμαγορική χρυσαφένια τροχιά και ακούμπησε απαλά στην κορφή του δέντρου.

Και ήταν τώρα πράγματι όμορφο το δέντρο λουσμένο στο φεγγαρόφωτο με τα χρυσαφένια μπαλάκια να στραφαλιίζουν, τις σαπουνόφουσκες να σιγοτρέμουν, τις πυγολαμπίδες να αναβοσβήνουν κέντημα δαντελένιο στα χιονισμένα του κλωνιά και το πεφταστέρι ν' ανασαίνει χρυσαφένιο φως στην κορφή του.

— Μ' έκανες τόσο, μα τόσο όμορφο - είπε το δέντρο στο παιδί - Σ' ευχαριστώ πολύ. Σ' ευχαριστώ αληθινά... Πόσο θα 'θελα να μπορούσα να σου χάριζα κι εγώ ένα δώρο...

— Μπορείς! Αποκρίθηκε το παιδί χουχουλίζοντας τα χέρια - Άσε με, σε παρακαλώ, να καθίσω στη ρίζα σου για λίγο. Νιώθω τόσο, μα τόσο κουρασμένο, πονάω... και δεν έχω πού να πάω...

— Αμέ! Έλα, κάθισε. Κάθισε στη ρίζα μου όσο θέλεις. Είπε το δέντρο.

— Και να δεις... Θα κάνω εγώ μια ευχή για σένα.

Το παιδί σήκωσε το γιακά, τυλίχτηκε στο παλιό του πανωφόρι, κάθισε στο χιονοσκέπαστο πεζοδρόμιο, αγκάλιασε το κορμί του δέντρου και σφίχτηκε όσο μπορούσε πιο κοντά του.

Το ταξίδι

Το χιόνι έπεφτε γύρω του. Πάνω του πυκνό. Όλο του το σώμα έτρεμε, τα χέρια του είχαν μουδιάσει, τα δόντια του χτυπούσαν. Έκλεισε τα μάτια για να τα προστατέψει από τις ριπές του χιονιού, όταν ξαφνικά —τι παράξενο— άκουσε εκείνον τον ήχο... Τον ήχο τον χαρμόσυνο! Κουδουνάκια τρόικας! Ένα μαστίγιο ακούστηκε να κροταλίζει, άλογα να καλπάζουν ρυθμικά.

Άνοιξε τα μάτια. Απίστευτο! Στα μελανιασμένα χείλη του άνθισε ένα χαμόγελο. Από βάθος του δρόμου, θαμπά στην αρχή, αλλά όλο και πιο ξεκάθαρα, την είδε. Είδε την παραμυθένια τρόικα με τα ασημένια κουδουνάκια να πλησιάζει φορτωμένη δώρα διαλεχτά. Την οδηγούσε ένας ροδομάγουλος αμαξάς με γούνινο σκούφο, κόκκινη μύτη και πυκνή κυματιστή γενειάδα. Πίσω από την τρόικα κάλπαζαν στρατιώτες με πορφυρές στολές, καβάλα σε περήφανα άλογα στολισμένα με χρυσαφένιες φούντες...

Παραξευεύτηκε το παιδί. Πώς βρέθηκε εδώ αυτή η τρόικα φορτωμένη τόσα δώρα;
Και οι καβαλάρηδες; Κάπου τους ήξερε. Κάπου τους είχε ξαναδεί!

Η τρόικα σταμάτησε μπροστά του, τα άλογα χρεμέτισαν, ο αμαξάς χαμογέλασε, από το παράθυρο της άμαξας πρόβαλε το πρόσωπο της πριγκιποπούλας.

— Τι όμορφο δέντρο! —Χαμογέλασε— Ποιος να το στόλισε άραγε;

— Εγώ! Αποκρίθηκε το παιδί.

— Αλήθεια;

— Ναι.

— Έλα μαζί μου τότε. Έλα να στολίσεις έτσι όμορφα και το έλατο του βασιλιά, να ζήσεις στο παλάτι μας παντοτινά.

— Δεν πάω πουθενά χωρίς το δέντρο μου! Απάντησε το αγόρι.

Η πριγκιποπούλα έδωσε τότε εντολή και οι στρατιώτες του βασιλιά έσκαψαν βαθιά, πήρανε το δέντρο μαζί με τις ρίζες του και το φύτεψαν σε μια πορσελάνινη γλάστρα, μετά το φόρτωσαν στην τρόικα.

Γελώντας πρόσχαρα, ο αμαξάς άπλωσε το χέρι του, βοήθησε το παιδί να ανέβει στην άμαξα να κάτσει πλάι του, τα άλογα στράφηκαν, τον κοίταζαν με τα μεγάλα τους μάτια και ρουθούνισαν ανυπόμονα.

Όλα τα κτίρια, όλα τα φανάρια, όλες οι βιτρίνες, τα πάντα, είχαν τώρα εξαφανιστεί. Μπροστά τους ανοιγόταν μια απέραντη στέπα κι εκεί στο βάθος μέσα από τα διάφανα πέπλα του χιονιού αχνοφαίνονταν μαγευτικοί οι μεγαλόπρεποι τρούλοι κι οι αψιδωτές πύλες του οπάλινου παλατιού!

Ο ροδομάγουλος αμαξάς τράβηξε τα γκέμια. Κροτάλισε το μαστίγιο, τα άλογα χύθηκαν χλιμιντρίζοντας μπροστά, καλπάζοντας όλο και πιο γοργά... λες κι είχανε φτερά... Σε λίγο η τρόικα κι η ακολουθία της είχαν χαθεί στο βάθος της χιονισμένης στέπας.

Το χιόνι που συνέχισε ολοένα πιο πυκνό το σιωπηλό χορό του έσβησε σχεδόν αμέσως τα ίχνη από τις ρόδες και τα πέταλα των αλόγων..

Λένε οι παλιοί...

Λένε οι παλιοί ότι το πεζοδρόμιο εκείνο ήταν κάποτε κάπως πιο φαρδύ, ότι φύτρωνε κάποτε κάποιο δέντρο εκεί.

Διηγούνται επίσης οι παλιοί ότι ένα χριστουγεννιάτικο πρωί βρήκαν στη ρίζα του δέντρου ξεπαγιασμένο ένα παιδί σκεπασμένο από το χιόνι, τυλιγμένο σ' ένα τριμμένο παλτό χωρίς κουμπιά, με ένα γαλήνιο χαμόγελο, ένα χαμόγελο ευτυχίας ζωγραφισμένο στο πρόσωπό του.

Λένε ακόμα ότι από τότε κάθε παραμονή Χριστουγέννων, γύρω στα μεσάνυχτα, κάτι παράξενο συμβαίνει, κάτι που κανείς δεν μπορεί να το εξηγήσει. Ένα σμάρι πυγολαμπίδες τριγυρνούν επίμονα τρεμοσβήνοντας σε εκείνο το σημείο, λες και κάτι αναζητούν, λες και γυρεύουνε να θυμηθούνε κάτι, ότι ένας άνεμος αναπάντεχος φέρνει, ποιος ξέρει από πού, ανάλαφρες σαπουνόφουσκες και χρυσόχαρτα αστραφτερά, ενώ την ίδια στιγμή ένα υπέροχο πεφταστέρι διαγράφει στον ουρανό μια φαντασμαγορική τροχιά και πέφτει στο σημείο ακριβώς εκείνο.

Έτσι λένε...

Ποιος ξέρει;